

Motocykel Manet M90

Zbierkovým predmetom mesiaca február je motocykel značky Manet M9 skonštruovaný a vyrobený v strojárňach v Považskej Bystrici.

História motocyklovej výroby na Slovensku sa začala písať v lete 1947. V tomto roku uplynie už 73 rokov odkedy sa dostal na trh prvý slovenský motocykel značky Manet M90, béžovej farby s červeným linkovaním, ktorý bol vyvinutý a vyrobený v Považských strojárňach v Považskej Bystrici. Pomenovaný bol podľa najvyššieho kopca v okolí – Manín, taktiež sa jeho meno stotožňovalo s menom slávneho francúzskeho maliara impresionistu Eduarda Maneta.

Na zavedení výroby motocykla Manet M90 mal veľký podiel vtedajší podnikový riaditeľ, Ing. Jaroslav Kubík, ktorý vynaložil veľa úsilia na to, aby získal na ministerstvách povolenia na zavedenie motocyklovej výroby.

Manet M90 skonštruovali v Považských strojárňach v Považskej Bystrici štyria moravskí a českí konštruktéri : Ing. Rudolf Žniva, Ing. Jozef Ullman, Vincent Sklenář a Zdeno Nagy, ktorí vytvorili základ neskoršej šesťčlennej skupiny konštruktérov Vývoja motocyklov na Slovensku. Sídlo ich pracoviska bolo v správnej budove Považských strojární v Považskej Bystrici.

Motocykel Manet M90 je stroj, ktorý má elegantné jednoduché a čisté tvary. Predstavoval dizajnérsky prelom medzi v tom čase vyrábanými malými motocyklami. Pre Manet M90 je charakteristický uzol rámu pod sedlom, ktorý prispieva k čistote konštrukcie. Konštruktéri zlúčili v jednom výrobku to najlepšie z tých čias. Teleskopickú prednú vidlicu, čisto uložené sedlo, decentne umiestnený akumulátor, výkonný motor, nízku spotrebu a váhu.

V roku 1947 sa dodával hlavne v béžovej farbe s červeným linkovaním u prvej série (tzv. „kredencová“, podľa kuchynského nábytku vyrábaného v Považských strojárňach v Považskej Bystrici). Medzi rokmi 1947 a 1948 sa vyrábala svetlomodrá so striebornou farbou a červeným linkovaním (tzv. „letecká modrá“ či „údernícka“). V roku 1949 bola novotou tmavo zelená so zlatým linkovaním („tundra“). Od roku 1950 dostalo tmavozelené prevedenie okrem zlatého aj červené linkovanie. Vlastivedné múzeum v Považskej Bystrici má vo svojich zbierkach technického charakteru všetky farebné prevedenia tohto motocykla.

Výrobu motocyklov Manet M90 ukončil kórejský konflikt v roku 1951.

Poctou konštruktérom môže byť zaradenie ich výtvoru v roku 1985 do kolekcie známok vydaných k storočnici vynálezu motocykla – africkým štátom Burkina Faso. Na počesť tohto motocykla vydala v roku 2014 Slovenská pošta známku s jeho rytinou. Motocykel Manet M90 bol v roku 2010 zaradený do zoznamu pamätihodností mesta Považská Bystrica. Jedinečnú knihu s názvom „Manet M90“ uviedli do života 3. augusta 2016 v priestoroch Základnej umeleckej školy M. R. Štefánika v Považskej Bystrici. Autorom knihy je pán Zdenko Metzker starší, ktorý svojho času pôsobil ako konštruktér vývoja motorových vozidiel Považských strojární.